

Figures de protecció, recerca i estratègies de gestió als ecosistemes litorals de les Illes Balears

GUILLEM X. PONS

Els ecosistemes litorals constitueixen un dels elements més fràgils i a la vegada més explotats del món. És precisament en aquests ambients on es dona la major concentració mundial de població. Això redueix en un major impacte en el si dels seus ecosistemes. Les Balears compten amb uns 1.500 km. lineals de costa (segons càlculs realitzats utilitzant el mapa topogràfic balear en format digital 1/5000).

Per pal·liar, en certa mesura, aquests efectes s'han establert distintes figures de protecció que afecten el litoral balear (i de la resta de l'estat), com són: els espais protegits segons la Llei 4/1989, de conservació dels espais naturals i de la flora i fauna silvestres; la Llei 1/1991, d'espais naturals i règim urbanístic de les àrees d'especial protecció de les Illes Balears (popularment anomenada LEN), i reserves marines (segons disposició del Decret 91/1997 de protecció dels recursos marins de la CAIB) i la Xarxa Natural 2000, segons la Directiva 7/409/CEE, relativa a la conservació dels ocells silvestres i la Directiva Hàbitats 92/43/CEE, relativa a la conservació dels hàbitats naturals i de la fauna i flora silvestres.

Tot plegat i en el marc de distints projectes d'investigació, es fa un repàs de diferents iniciatives, com són l'estudi de la biodiversitat d'alguns d'aquests ambients, com dels processos geomorfològics que condicionen la supervivència d'aquests ambients.

Des del punt de vista de la biodiversitat es donen avanços en el reconeixement de noves espècies, principalment dels ambients anquihalins (coves litorals), la importància d'endemismes terrestres, les colònies d'ocells marins, així com estudis vinculats a les praderies de *Posidonia oceanica*.

Des del punt de vista geomorfològic s'han realitzat diverses experiències per quantificar l'erosió de la costa rocosa de les Balears i de gestió d'ecosistemes dunars. En aquest sentit, a Menorca, per exemple, s'estan experimentant en una gestió integral amb tècniques blanques, condicionades pels agents naturals que actuen sobre la platja (disponibilitat de sediment, règim de vents, estat geomorfològic i ambiental del sistema,...). En aquest cas es tracta de processos més lents que els de regeneració artificial però més sostenibles. A més, aquesta metodologia es pot aplicar en espais on es conserva un mínim de qualitat ambiental i morfologia del sistema platja-duna.